

Investor World

For Private Circulation Only

IEWA

Editorial Board -
President Emeritus:
Mr. N. L. Bhatia

President :
Mr. Bhavesh Vora

Vice President :
Mr. Dharmen Shah

Vol: IV / May 2022

**Bulletin of
Investor Education &
Welfare Association**

(Regd. under Societies Acts
Regd. No. 656 Dt. 6-9-93)

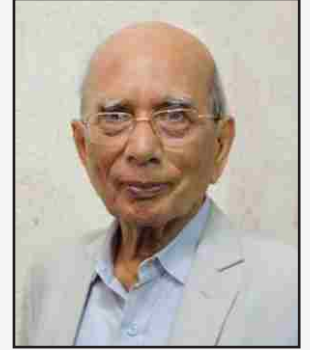
Administrative Office :
Investor Education
& Welfare Association
407, Reena Complex,
Ramdev Nagar,
Vidyavihar (West),
Mumbai - 400 086.
Website : www.iewa.in
E-mail : info@iewa.in

INSIDE

- 1) **INVESTORS RELATED DEVELOPMENTS IN CAPITAL MARKET MONTH - MAY 2022**3
- 2) **પોર્ટફોલિયો મેનેજમેન્ટ સર્વિસીસ (પીએમએસ) શું છે ?**5
- 3) **मूल्य आधारित गुंतवणूक (व्हॅल्यू इन्वेस्टमेंट्स), समृद्धीचा महामार्ग**7

Mr. Bhavesh Vora
President

Shri. N. L. Bhatia
President Emeritus

Editorial - May 2022

WHAT IS YOUR NETWORTH

A financial expert determining NET-WORTH, will measure it as a sum total of all tangible assets as reduced by tangible liabilities. In the hierarchy of financial strength, you will be ranked on this absolute figure. The rankings of world's richest people that we often read and hear about is all based on the tangible net worth of that person. It fluctuates wildly and the rankings keep on changing. Unfortunately, one cannot take cognizance of intangible assets in calculating the Net-Worth. What are these intangible assets? They are the internal qualities that one has nurtured with discipline over a long period of time. They do not enter into the calculation of the Net-Worth because they cannot be monetized. However, they have immense value.

There are several intangibles that one has. (i) physical fitness, (ii) emotional stability, (iii) reliability, (iv) simplicity & humbleness, (v) credibility & reputation, (vi) adaptability, (vii) kindness and empathy, (viii) relationships, (ix) honesty and fairness, (x) goodwill & compassion. All these qualities do not form part of the Net-Worth because in this materialistic world one is judged purely on the basis of monetary assets. Isn't it ironic that how happy and how much at peace you are with your self will depend a great deal on your intangible assets than your tangible assets?

While one spends a major portion of the waking life in pursuit of adding zeroes to one's income & net-worth, would it not be worthwhile to devote time and strengthen one's intangible assets? In the book "The Richest Man in Babylon", authored by George S Clason published way back in 1925 and still regarded as classic of personal finance he states that "Wealth like a Tree grows from a tiny seed. The first copper you save is the seed from which your tree of wealth shall grow. The sooner you plant that seed the sooner shall the tree grow. And the more faithfully you nourish and water the tree with consistent savings, the sooner may you bask in contentment beneath its shade".

While Clason wrote these principles in context of creating tangible wealth, the same principles apply for developing the intangibles. It is much harder and requires patience. While the stroke of fate or luck could bring windfall gain and can suddenly spurt one's tangible net worth, nothing of that sort can ever happen in build up of the intangible assets. It is always a slow and gradual process that requires long nurturing. Reputation, relations, reliability, credibility take a long time to be recognized. However, it can be lost very easily and once lost are very difficult to restore. Tangible wealth on the other hand can be regained if lost. Therefore, special care is required to develop and protect the intangibles.

The family, surroundings and accomplices play a very important role in developing the intangibles. As a self-development regular practice of good reading, cultivating a Guru/teacher who will teach value based leaving and meditation can improve the intangibles. The tangibles and intangibles are not mutually exclusive. If one score very high in intangibles there is a very bright chance that one will be able to maintain the tangibles and protect it from destruction.

So, while one is pursuing the target to add more zeroes to the net worth, just sit back & grade your intangibles. You do not need a financial expert for this.

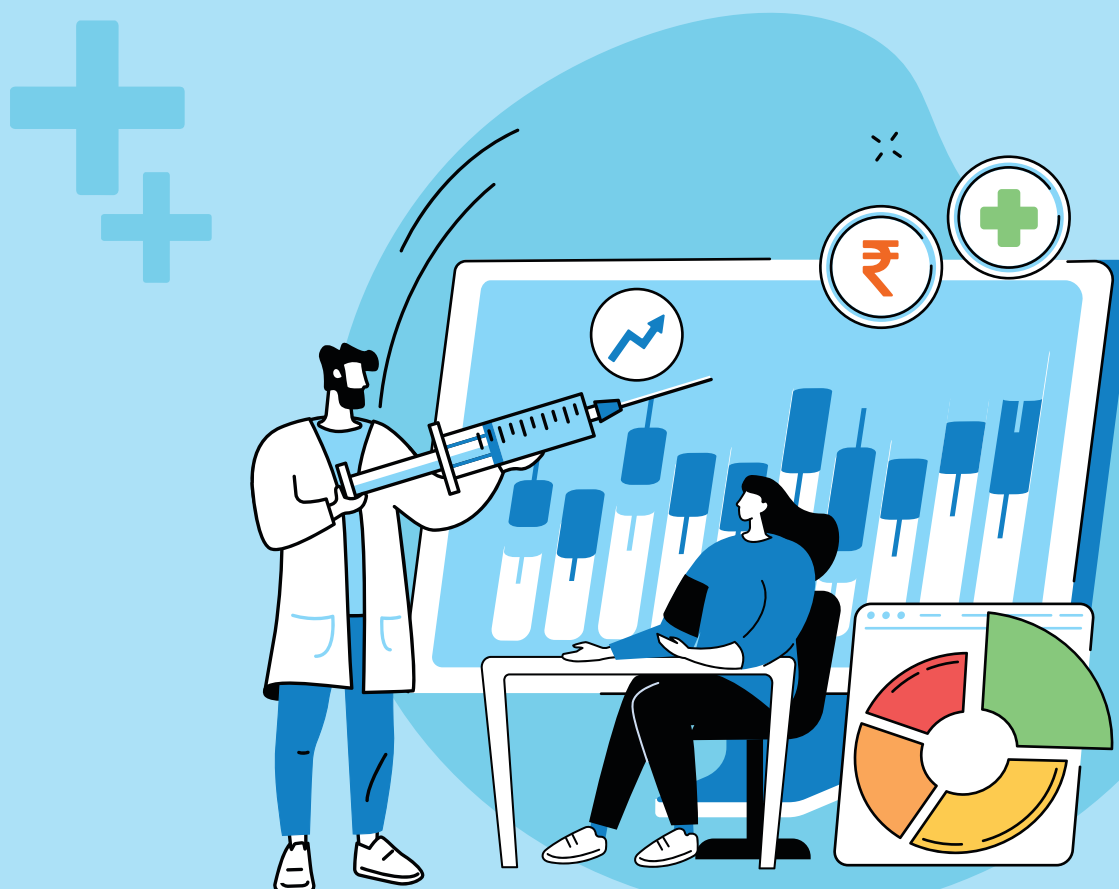
-CA. Dharmen B. Shah

INVESTOR PROTECTION THROUGH EDUCATION

Views expressed by contributors are their own and the association does not accept any responsibility.

REGULAR HEALTH CHECKUPS
HELP YOU MANAGE YOUR HEALTH.
SIMILARLY, **MONITORING YOUR**
PORTFOLIO ON A REGULAR BASIS
WILL ENABLE BETTER FINANCIAL
DECISION MAKING.

#InvestInHealthyFuture

INVEST RIGHT TOH FUTURE BRIGHT

Visit <https://www.bseipf.com/doandonts.html> to know safe investing practices.

INVESTORS RELATED DEVELOPMENTS IN CAPITAL MARKET

MONTH - MAY 2022

(Courtesy: BSE IPF/SEBI)

➤ **Processing of ASBA applications in Public Issue of Equity Shares and Convertibles.**

SEBI has now reviewed the processing of Applications Supported by Blocked Amounts (ASBA) applications in the Public Issues by market intermediaries and Self Certified Syndicate Banks (SCSBs). As a part of continuing efforts to further streamline the bidding process, SEBI vide its circular dated May 30, 2022 decided that ASBA applications in Public Issues shall be processed only after the application monies are blocked in the investor's bank accounts.

Accordingly, Stock Exchanges will accept the ASBA applications in their electronic book building platform only with a mandatory confirmation on the application monies being blocked. The circular shall be applicable w.e.f. September 1, 2022 for all categories of investors viz. Retail, QIB, NII and other reserved categories and also for all modes through which the applications are processed.

Impact for Investors: Now, only those applications where applicants have clear funds in their bank accounts will first be blocked by their respective banks and only then the bids shall be accepted on the Exchange platforms and therefore all investors have to ensure availability of the funds in bank accounts, before bidding. As a result of this move, the investors will get a better picture of actual bids against which funds are actually blocked as against earlier scenario where irrespective of available funds, all bids were shown in the system.

Link of above SEBI circular:

https://www.sebi.gov.in/legal/circulars/may-2022/processing-of-asba-applications-in-public-issue-of-equity-shares-and-convertibles_59338.html

➤ **Standard Operating Procedures (SOP) for dispute resolution under the Stock Exchange arbitration mechanism for disputes between a Listed Company and/or Registrars to an Issue and Share Transfer Agents (RTAs) and its Shareholder(s)/Investor(s)**

SEBI vide circular dated May 30, 2022 has put in place an SOP for operationalizing the resolution of all disputes pertaining to or arising out of investor services such as transfer/transmission of shares, demat/remat, issue of duplicate shares, transposition of holders, etc. and investor entitlements like corporate benefits, dividend, bonus shares, rights entitlements, credit of securities in public issue, interest/coupon payments on securities, etc.

The provisions of SOP will be applicable to Listed Companies/RTAs offering services on behalf of listed companies. In case of claims or disputes arising between the shareholder(s)/ investor(s) of listed companies and the RTAs, the RTAs shall be subjected to the stock exchange arbitration mechanism.

The Arbitration Mechanism shall be initiated after exhausting all actions for resolution of complaints. The Arbitration reference shall be filed with the Stock Exchange where the initial complaint has been addressed, if any.

Important features of this arbitration mechanism are as under:

Arbitration - The limitation period for filing an arbitration application shall be as prescribed under the law of limitation, i.e., The Limitation Act, 1963.

In case of arbitration matters involving a claim of up to Rs.25 lakhs, a sole arbitrator shall be appointed and if the value of the claim is more than Rs. 25 lakhs, a panel of three arbitrators shall be appointed.

Disputes pertaining to or emanating from any of the investor service requests, made by the investors as shareholders of the company may be considered for arbitration.

Appellate Arbitration - Any party aggrieved by an arbitral award may file an appeal before the appellate panel of arbitrators of the stock exchange against such award within one month from the date of receipt of arbitral award by the aggrieved party.

Arbitration Fees -The fees per arbitrator shall be Rs. 18,000/-plus stamp duty, service charge etc. as applicable per case, payable by RTAs/Listed companies and shareholder(s) separately. If the value of claim is less than or equal to Rs.10 lakhs, then the cost of arbitration with respect to the shareholder(s)/investor(s) **shall be borne by the Exchange**. Further, on passing of the arbitral award, the fees and stamp charges paid by the party in whose favour the award has been passed would be refunded and the fees and stamp charges of the party against whom the award has been passed would be utilized towards payment of the arbitrator fees.

For appellate arbitration, total fees of Rs.54,000/-plus stamp duty, service charge etc. as applicable shall be paid by the **appellant only**. The Appellate fees shall be non-refundable. In case, an appellant filing an appeal is a shareholder/an investor having a claim of more than Rs. 10 lakhs, the appellant shall pay a fee not exceeding Rs. 30,000/- plus stamp duty, service charge etc. as applicable and in case of a claim upto Rs. 10 lakhs, the appellant shall pay a fee not exceeding Rs. 10,000/-plus stamp duty, service charge etc. as applicable. Further expenses thus arising shall be borne by the Stock Exchanges and the Investor Protection Fund of Stock Exchanges equally.

Place of Arbitration - The arbitration and appellate arbitration shall be conducted at the regional centre of the stock exchange nearest to the shareholder(s)/investor(s). The application under Section 34 of the Arbitration and Conciliation Act, 1996, if any, against the decision of the appellate panel of arbitrators shall be filed in the competent Court nearest to such regional centre.

Hearings - No hearing shall be required to be given to the parties involved in the dispute if the value of the claim or dispute is upto Rs. 25,000/-. In such a case, the arbitrator(s) shall proceed to decide the matter on the basis of documents submitted by the parties concerned. If the value of claim or dispute is more than Rs. 25,000/-, the arbitrator(s) shall offer to hear the parties to the dispute unless parties concerned waive their right for such hearing in writing.

Period to conclude Arbitral Award - The arbitration proceedings shall be concluded by way of issue of an arbitral award within four months from the date of appointment of arbitrator(s). The Stock Exchanges may extend the time for issue of arbitral award by not more than two months on a case-to-case basis after recording the reasons for the same.

Period to conclude Appeal against Arbitral Award - The appeal against an arbitral award shall be disposed of by way of issue of an appellate arbitral award within three months from the date of appointment of appellate panel. The Stock Exchanges may extend the time for issue of appellate arbitral award by not more than two months on a case to case basis after recording the reasons for the same. A party aggrieved by the appellate arbitral award may file an application to the court of competent jurisdiction in accordance with Section 34 of the Arbitration and Conciliation Act, 1996.

Consent settlement - In case the parties wish to settle/withdraw the dispute, the arbitrator(s) / appellate panel may pass an award on consent terms.

Implementation of award - Where the award is against the Listed Company / RTA, the Listed Company / RTA shall update the status of compliance with the arbitration award promptly to the exchange. The Stock Exchanges will put in place a framework for imposition of penalty on Listed Companies in cases where Listed Companies / RTAs do not honour the arbitral award.

Impact for Investors: With this structured and time bond mechanism put in place through Stock Exchanges, proper forum is made available to the shareholder investors to redress their disputes/claims against the listed companies. Shareholders will be directly benefited with this initiative.

The circular shall be applicable w.e.f. June 1, 2022.

Link of above SEBI circular: https://www.sebi.gov.in/legal/circulars/may-2022/standard-operating-procedures-sop-for-dispute-resolution-under-the-stock-exchange-arbitration-mechanism-for-disputes-between-a-listed-company-and-or-registrars-to-an-issue-and-share-transfer-agents-_59345.html

પોર્ટફોલિયો મેનેજમેન્ટ સર્વિસીસ (પીએમએસ) શું છે ?

ફાઈનાન્સિયલ માર્કેટમાં ‘પોર્ટફોલિયો’ શબ્દ વરસીથી ટ્રેન્ડમાં છે. અગાઉ જેને માટે સામાન્ય રીતે ‘બચત કે રોકાણ’ શબ્દ વપરાતો હતો. વ્યક્તિ પોતાની આવકમાંથી ભાવિ જરૂરિયાત અને સુરક્ષા માટે નિયમિત બચત કરતો રહે છે અને તેની આ બચત વિવિધ સાધનોમાં રોકવામાં આવે છે, જેથી વ્યક્તિને તેના પર વ્યાજની સાથે સાથે મૂડીવૃદ્ધિનો લાભ મળે. આપણે આપણી ભાષાનો અર્થ કરીએ તો બચતનું પોટલું એટલે ‘પોર્ટફોલિયો’ પોસ્ટ-ઓફિસ સેવિંગ, કિસાન વિકાસ પત્ર, નેશનલ સેવિંગ સર્ટિફિકેટ, આરબીઆઈ બૉન્ડ્સ કોર્પોરેટ બૉન્ડ્સ, બેન્ક એફડી, વગેરે સ્વરૂપે પણ હોઈ શકે. જો કે શેરબજારમાં પોર્ટફોલિયો શબ્દપ્રયોગ વિવિધ શેરમાં કરાયેલા રોકાણની યાદી અને મૂલ્ય. નવા જમાનાના ટ્રેન્ડમાં પોર્ટફોલિયો મેનેજમેન્ટ સર્વિસીસ અર્થાત્ પીએમએસના નામે પ્રચલિત થય છે.

જયેશ ચિતલિયા
પત્રકાર

નાણાં કમાવા કરતાં હવે તેનું વ્યવસ્થિત રોકાણ કરવું એ એક કળા છે. જો આ કળામાં વ્યક્તિ નિષ્ફળ જાય તો તેની મહેનતની મૂડી લાંબે ગાળે વેડફાઈ જાય કે પછી તેનું અપેક્ષિત વળતર ન મળે એવું બને છે, જેથી લોકો હવે પોર્ટફોલિયો મેનેજમેન્ટ સર્વિસ લેતા થયા છે. મોટા ભાગની વ્યક્તિએ પોતાની બિઝનેસ કે નોકરી, વ્યવસાય પાછળ ખૂબ સમય આપવો પડતો હોય છે અને આ સમય બાદ નાણાંના આયોજન માટે ભાગ્યે જ તેની પાસે સમય રહે છે, માત્ર સમયનો જ સવાલ નથી હોતો, તેનાં નાણાં ક્યાં રોકવો, કઈ રીતે રોકવાં, ક્યાં કેટલી સલામતી અને વળતર મળશે તેની સમજ અને માહિતીનો સવાલ હોય છે, ખાસ કરીને હાલ જ્યારે નાણાજગતમાં વિવિધ રોકાણસાધનોની સંખ્યા, વિવિધતા, જટિલતા પણ વધી રહી છે ત્યારે આ બાબત વધુ મહત્વની બની ગઈ છે. અહીં રોકાણ કરી દીધા બાદ તેના પર દેખરેખ રાખવી પણ જરૂરી હોય છે અને એટલે જ પીએમએસ ઓફર કરતા મધ્યસ્થીઓની ડિમાંડ હવે વધવા લાગી છે. સામાન્ય રીતે મ્યુચુઅલ ફંડ પીએમએસ જેવી જ સુવિધા ઓફર કરે છે, પરંતુ બની શકે છે કે તમને એ સુવિધા માફક ન પણ આવે.

સૌ પ્રથમ આપણે એ સમજી લઈએ કે પોર્ટફોલિયો અને તેનું મેનેજમેન્ટ એ બે એકેક્ટલી શું છે ? અને વ્યક્તિએ શા માટે શેરોનો પોર્ટફોલિયો બનાવવા જોઈએ, કેવો બનાવવો જોઈએ અને તેના પર કઈ રીતે ધ્યાન રાખવું જોઈએ. સરલ ભાષામાં વાત કરીએ તો આપણે રમેશ મહેતાએ (કાલ્પનિક નામ) તાજેતરમાં બે કંપનીઓના પબ્લિક ઇસ્યૂમાં અરજી કરી અને તેમને ફાળવણી થઈ એટલે બે કંપનીના ૩૦૦-૩૦૦ શેર તેમના ડિમેટ ખાતામાં જમા થયા છે. ત્યાર બાદ તેમણે બજારમાંથી સીધી ખરીદી કરી બીજી બે કંપનીઓના ૫૦૦-૫૦૦ શેર ખરીદી લીધા છે. બજારની તેજમાં રમેશભાઈને વધતા ભાવોને જોઈ વધુ ને વધુ શેરો લેવાનું મન થતું રહ્યું અને તેમણે છેલ્લા છ મહિનામાં ૭ થી ૮ કંપનીઓના ૨૦૦ થી ૨૦૦૦ના જથ્થામાં શેર લીધા છે. આમ હવે તેમનો પોર્ટફોલિયો કુલ ૧૨ કંપનીઓની જુદી જુદી સંખ્યાના શેરોનો થઈ ગયો છે. જેની બધાની ખરીદ કિંમત જોઈએ તો આશરે રૂ. ૩.૫૦ લાખ જેટલી છે. જ્યારે કે તેજને લીધે આ બધાની બજાર કિંમત હાલ વધીને સાડા ચાર લાખ રૂપિયા જેટલી થઈ ગઈ છે, આ બની ગયો છે રમેશભાઈનો પોર્ટફોલિયો. આમ દરેક રોકાણકાર જે ઈન્વેસ્ટમેન્ટના હેતુથી શેર ખરીદે છે તે શેરોનો પોર્ટફોલિયો ઊભો કરે છે. પછી તેમાં બે શેર હોય કે ૨૨ શેર એ જુદી વાત છે.

કહે છે ને કે એક જ બાસ્કેટમાં બધાં ઈંડાં મૂકવાં નહીં, કેમ કે બાસ્કેટ પડી તો બધાં ઈંડાં ફૂટી જાય. તેમ એક જ કંપનીના શેરમાં કુલ મૂડી રોકી દેવી એના કરતાં એ જ મૂડીથી જુદી જુદી કંપનીઓના થોડા થોડા શેર ખરીદવા બહેતર છે. ધારો કે તમે શેરબજાર માટે રૂપિયા બે લાખ અલગ ફાળવ્યા છે તો એકલદોકલ કંપનીના શેરમાં એ જ બે લાખ રોકી દેવા કરતાં સંભવ હોય તેટલી વધુ કંપનીઓમાં અર્થાત પાંચથી દસ જુદી જુદી કંપનીઓના શેરમાં એ મૂડીને વહેંચી દેવી સારી. કારણ સિમ્પલ છે, એક તો શેરબજારમાં ઘટાડો કે મંદી આવે તો તમારા બધા જ શેરના ભાવો ઘટી જાય એવું ઓછું બને અને બીજું તમારા શેર જુદા જુદા ઉદ્યોગના હોય તો કોઈ બે ઉદ્યોગમાં મંદી હોય ત્યારે બીજા બે ઉદ્યોગમાં તેજ પણ હોઈ શકે છે, પરિણામે તમારા બે શેરના ભાવ ઘટે તો બીજા બે શેરના ભાવ વધે, આમ તમારી ખોટ નફા સામે સરભર થઈ જાય અને તમારું જોખમ વહેંચાઈને ઘટી જાય.

પીએમએસ બે પ્રકારની હોય છે. એકમાં તમે ફંડ મેનેજરને તમારી મરજી મુજબના શેર લેવા-વેચવાની સૂચના આપો છો અને મેનેજર પોતે પણ તમને આવી સલાહ આપે છે, જ્યારે બીજા પ્રકારની સેવામાં તમે ફંડ આપી દીધા બાદ મેનેજર પોતે જ શેર ખરીદવા-વેચવા કે રાખી મૂકવા અંગેનો નિર્ણય લે છે અને તમને ચોક્કસ વળતર ઓફર કરે છે. પીએમએસના કિસ્સામાં તમે જેને આ જવાબદારી સોંપો એની સેવા પર અને તેની નિપુણતા પર તમારો વિશ્વાસ હોવો જરૂરી છે. તમારી અને ફંડ મેનેજર વચ્ચે પારદર્શકતા પણ હોવી જોઈએ. રોકાણકારીએ વધુ પડતાં ઊંચાં વળતર ઓફર કરનારા પોર્ટફોલિયો મેનેજરોથી સાવધ રહેવું જોઈએ, લાલચમાં ન ફસાઈને રોકાણકારે વાજબી વળતર ઓફર કરનારની પસંદગી કરવી જોઈએ.

સામાન્ય રીતે આ પીએમએસ ઓફર કરનારા મધ્યસ્થીઓ લઘુત્તમ રૂપિયા પાંચ લાખની રકમ સાથે જ કામ હાથમાં લેતા હતા, પરંતુ સેબીએ આ મર્યાદા વધારીને મિનિમમ રૂપિયા ૨૫ લાખની કરી દીધી છે. આ સેવા આપનારા તમને કહી શકે કે તમારે તેમની પાસે અમુક વર્ષ માટે પોર્ટફોલિયો રાખવો જોઈશે, તો અમે તમને તેની સામે વાર્ષિક ૧૫ થી ૨૦ ટકા વળતર ઓફર કરીશું. આ વળતર તેજમાં વધી પણ શકે છે, પરંતુ આ વિષયમાં સત્તાવાર રીતે ખાતરી આપી શકાતી નથી અને ખાતરી બાદ પણ એમ થશે જ ને કહી શકાય નહીં, તમારો પોર્ટફોલિયો તૈયાર કરવા, જાળવવા અને વિકસાવવા નિષ્ણાતોને જવાબદારી સોંપી દીધા બાદ તમારે બીજી કોઈ ચિંતા કરવાની રહેતી નથી, બલકે તમને દર વર્ષે વળતર મળતું રહે અને ચોક્કસ મુદતે તમારી મૂડી નોંધપાત્ર વૃદ્ધિ પામે એ માટેનું આયોજન પીએમએસ ઓફર કરનાર તમારો ફંડ મેનેજર કરે છે. મોટી મૂડી ધરાવનાર એટલે કે હાઈ નેટવર્થ ધરાવતી વ્યક્તિઓને જ પીએમએસ ઓફર કરાય છે.

પોર્ટફોલિયો મેનેજર પહેલાં તમારી પાસેથી એ જાણશે કે તમારી જોખમ ઉઠાવવાની તૈયારી કેવી અને કેટલી છે ? બીજું, તમે કેટલાં વર્ષ માટે રોકાણ જાળવી રાખવાનું લક્ષ્ય ધરાવો છો ? આ બે મુખ્ય બાબતોને આધારે પોર્ટફોલિયો મેનેજર તમારે માટે પોર્ટફોલિયો તૈયાર કરશે અને તેના પર તમને વળતરનો નિર્દેશ આપશે. જો કે અત્યંત વિપરીત સંજોગોમાં પીએમએસ ખોટ પણ કરાવી શકે છે, પરંતુ શેર હોલ્ડ કરી રાખો તો રિકવરીની સંભાવના રહે છે.

ઘેરબેઠાં, મફત ઓનલાઈન માર્ગદર્શન

દેશની કેટલીક ઇન્વેસ્ટમેન્ટ સંબંધી વેબસાઈટ પણ પીએમએસની અનોખી સેવા ઓફર કરે છે. અલબત્ત આ વેબસાઈટ તમારું ફંડ મેનેજ નથી કરતી, પરંતુ તમારો પોર્ટફોલિયં તમને જાતે બનાવવાની તક આપે છે. તેનો હિસાબ-કિતાબ કરી નિયમિત તમને તેનો રેકર્ડ પૂરો પાડે છે.

દાખલા તરીકે તમારી પાસે ૧૨-૧૫ જુદી જુદી કંપનીઓના જુદી જુદી સંખ્યામાં શેરો છે અને તમે સંબંધિત વેબસાઈટની આ સેવા માટે નોંધણી કરાવી છે તો એ વેબસાઈટ તમને રોજ રોજ તમારા પોર્ટફોલિયોમાં રહેલા શેરોના ભાવતાલ જણાવશે અને તેના મૂલ્યમાં થયેલા ફેરફારની જાકા કરશે. અર્થાત્ તમારે રોજ રોજ છાપાં ઉઘલાવીને ૧૫ કંપનીઓના ભાવો જોવાની કે તેની વધઘટને આધારે તમારું રોકાણ મૂલ્ય વધ્યું કે ઘટ્યું એનો હિસાબ કરવા બેસવાની જરૂર રહેતી નથી. આમાં શેર ઉપરાંત મ્યુચુઅલ ફંડ, બુલિયન, રિયલ એસ્ટેટ જેવા રોકાણને પણ આવરી લેવાય છે.

મની કન્ટ્રોલડૉટ કૉમ, બીએસઈઈન્ડિયાડૉટ કૉમ વગેરે જેવી વેબસાઈટ આવી સેવા વિનામૂલ્ય પૂરી પાડે છે. બીએસઈની ગુજરાતી વેબસાઈટ આ સેવા ‘મારું બીએસઈ’ વિભાગમાં આપે છે, યાદ રહે, આવી સેવા માટે તમારી પાસે શેર ન હોય અને તમારે માત્ર તમારી પસંદગીના શેરોની ચાલ પર દેખરેખ રાખવી હોય તો પણ ચાલે, તમે બીઝી રહી છો તો તમારા એ શેરોના ભાવતાલની જાણ તમને રોજે રોજ આ વેબસાઈટ કરે છે, એટલું જ નહીં, તેમને બજાર અને સંબંધિત કેપનીઓ સાથે સંકળાયેલા મહત્વના સત્તાવાર સમાચાર પણ આપે છે.

मूल्य आधारित गुंतवणूक (व्हॅल्यू इन्वेस्टमेन्ट्स), समृद्धीचा महामार्ग

म्युच्युअल फंडाची चांगली योजना कशी निवडायची हे आपण बऱ्याच वेळा त्या योजनेचा पूर्वीचा इतिहास पाहून ठरवतो परंतु ती योजना पुढेही चांगलाच परतावा देईल हे खात्री पूर्वक नाही सांगू शकत. अशा परिस्थितीत काही वेळा आपण त्याची दृढता किंवा सातत्य पाहतो तसेच बाजाराच्या चढ उताराच्या काळात फंड व्यवस्थापकाने कसा परतावा दिला आहे ते पाहतो. त्याच बरोबर आणखी एक महत्वाची गोष्ट लक्षात घेतली पाहिजे ती म्हणजे, फंड व्यवस्थापकाची गुंतवणूक करण्याची पद्धत. आज आपण जाणून घेऊया फंड व्यवस्थापनेच्या पद्धती विषयी. भारतात प्रामुख्याने वृद्धी आधारित पद्धत (ग्रोथ स्टायल) किंवा मूल्य आधारित पद्धत (व्हॅल्यू स्टायल) ने फंड व्यवस्थापन होते. वृद्धी आधारित पद्धतीमध्ये फंड व्यवस्थापक अशा कंपन्यांवर लक्ष ठेवतात ज्यांचे एका समभागा मागे उत्पन्न हे त्या क्षेत्रा मधील कंपन्यांच्या सरासरी उत्पन्ना पेक्षा जास्त आहे. भांडवली बाजारामध्ये मध्ये एक संधर्भ वापरला जातो, EPS. म्हणजेच (अर्निंग पर शेयर) गुणांक. कंपनीचा एका समभागा मागील उत्पन्नाचा गुणांक. वृद्धी आधारित पद्धतीमध्ये योजनेच्या पोर्टफोलिओ मध्ये अशा कंपन्या असतात ज्यांचा EPS हा सरासरी EPS पेक्षा जास्त असतो. वृद्धी आधारित पद्धतीतील कंपन्यांची वाढ हि बेंचमार्क कंपन्यांपेक्षा जास्त जोमाने होते. मात्र भांडवली बाजारातील उताराच्या काळात हे समभाग तितकेच जोमाने खाली येतात.

फंड व्यवस्थापनेची दुसरी पद्धत म्हणजे मूल्य आधारित (व्हॅल्यू इन्वेस्टमेंट). मूल्य आधारित

पद्धतीच्या योजनेच्या पोर्टफोलिओ मध्ये फंड व्यवस्थापक अशा कंपन्या निवडतो ज्यांचा समभागांचा भाव हा आज जरी खाली दिसत असला तरी येणाऱ्या काळात जोमाने वाढू शकतात. अशा कंपन्यांची निवड करण्यासाठी फंड व्यवस्थापक प्रामुख्याने ३ घटक पाहतात.

१) ह्या पद्धती मध्ये फंड व्यवस्थापक अशा कंपन्यांवर लक्ष केंद्रित करतो ज्यांचा P/E Ratio (प्राईस टू अर्निंग) गुणांक हा त्या क्षेत्रा मधील सरासरी गुणांक पेक्षा कमी आहे. P/E मोजण्यासाठी कंपनीच्या प्रत्येक समभागामागील उत्पन्न व कंपनीच्या एकूण समभागांचे गुणोत्तर होय. हे गुणोत्तर जेव्हा कमी तेव्हा त्या कंपनी ची वाढीची क्षमता जास्त.

२) त्याच प्रमाणे P/B Ratio (शेयर प्राईस टू बुक व्हॅल्यू) गुणोत्तर हि पहिले जाते. P/B मोजण्याकरिता कंपनीच्या प्रत्येक समभागामागील उत्पन्न व कंपनी ची एकूण निव्वळ मालमत्ता ह्याचे गुणोत्तर होय. हा गुणांक जेव्हा कमी तेव्हा मूल्य आधारित गुंतवणुकीला वाढीची शक्यता जास्त. ३) आणखी एक महत्वाचा घटक म्हणजे (Dividend yield डिव्हिडंड यील्ड) म्हणजेच जी कंपनी वरचेवर लाभांश देते त्याच्या समभागांची किंमत नेहमीच खाली राहते अशा कंपनी मध्ये वाढीची शक्यता जास्त असते. फंड व्यवस्थापक फक्त हे गुणांक बघून गुंतवणूक करत नाहीत तर आणखी बऱ्याच गोष्टी चा अभ्यास करून योजनेचा पोर्टफोलिओ बनवतात. फंड व्यवस्थापकांना मदत करण्या

साठी जे समभाग संशोधन विश्लेषक (रिसर्च अ‍ॅनॅलिस्ट) असतात ते अभ्यासपूर्वक अशा

कंपन्या शोधून काढतात. काही वेळा विश्लेषक हे प्रत्यक्ष कंपनी प्लांट किंवा फॅक्टरी मध्ये जाऊन तसेच कंपनीच्या व्यवस्थापकांना वरचेवर भेटून कंपनीचा अभ्यास करतात. भांडवली बाजार जेव्हा वरच्या पातळीवर असतो व तो खाली येण्याची शक्यता असते किंवा बाजार अस्थिर असतो अशावेळी दीर्घ मुदती साठी मूल्य आधारित (व्हॅल्यूस्टायल) फंडामध्ये गुंतवणूक करणे हिताचे असते. कारण मूल्य आधारित पोर्टफोलिओवर बाजाराच्या अस्थिरतेचा तितका प्रभाव पडत नाही. ज्या गुंतवणूकदाराची जोखीम घेण्याची क्षमता कमी असते, मात्र जास्त परतावा मिळण्याच्या दृष्टीने इक्विटी फंडामध्ये गुंतवणूक करण्याची तयारी असते अशा गुंतवणूक दारांसाठी मूल्य आधारित फंड योग्य पर्याय ठरतो. मात्र मूल्य आधारित फंडाकडून जास्त परतावा मिळण्यासाठी आपल्याला जास्त कालावधी साठी गुंतवणूक करणे गरजेचे आहे. अल्प कालावधी मध्ये वृद्धी आधारित फंड आणि मूल्य आधारित फंड ह्यांच्या कामगिरीची तुलना करणे योग्य नाही मात्र दीर्घावधीमध्ये म्हणजे साधारण ५ वर्ष किंवा अधिक काळात आपण ह्या दोन्ही प्रकारच्या फंडाची तुलना करू शकतो. सद्याची भांडवली बाजाराची स्थिती पहिली तर लक्षात येते हि बाजार हा अजूनही वरच्या पातळीवर आहे आणि साधारण एक वर्ष नंतर येणाऱ्या निवडणुकांकडे पाहिल्यास, निवडणूक आटोपे पर्यंत बाजार असाच अस्थिर राहील. अशा परिस्थितीत भांडवली बाजारातून जास्त परतावा मिळण्यासाठी मूल्य आधारित (व्हॅल्यू) फंडामध्ये

दीर्घ-कालीन गुंतवणूक केली पाहिजे. अमेरिकेतील सुप्रसिद्ध

गुंतवणूकदार वॉरेन बफे हे सुद्धा व्हॅल्यू इन्वेस्टमेंट पद्धती अवलंबतात. त्यांनी व्हॅल्यू इन्वेस्टमेंट पद्धतीने स्वतः साठी तसेच त्यांच्या गुंतवणूकदारांसाठी खूप चांगली धनवृद्धी केली आहे. त्यांच्या मते दीर्घावधीसाठी म्हणजेच १५/२० वर्षे किंवा त्याहून जास्त काळा करिता व्हॅल्यू इन्वेस्टमेंट केल्यास आपणास चांगली धनवृद्धी होते. आपल्याकडे मात्र आपण ३-४ वर्ष गुंतवणुकीला दीर्घावधी समझतो व आपण संयम दाखवत नाही. आपणही फार दीर्घावधी साठी गुणवणूक केल्यास आपल्याला चांगली धनवृद्धी करता येईल वृद्धी पद्धतीतील (ग्रोथ) फंड आणि मूल्य आधारित पद्धतीतील (व्हॅल्यू) फंड हे ससा व कासवाच्या शर्यती प्रमाणे असतात मात्र ह्या स्पर्धेत दीर्घावधी मध्ये मूल्य आधारित पद्धतीतील (व्हॅल्यू) फंड जिंकतात.

येणाऱ्या ८/१० वर्ष मध्ये आपल्या भारत देशाची अर्थव्यवस्था हि जगातील तिसऱ्या क्रमांकाची अर्थव्यवस्था होईल असा तज्ज्ञांचा अभ्यास आहे. अशावेळी सामान्य गुंतवणूकदारांनी भारताच्या विकासावर विश्वास ठेवून १०/१५ वर्षांच्या काळाकरिता दीर्घकालीन गुंतवणूक केल्यास आर्थिक समृद्धता येईल.

श्री निलेश तावडे ९३२४५ ४३८३२
nilesh0630@gmail.com

श्री निलेश तावडे
(आर्थिक सल्लागार)

Rights and Obligations of Investors

(Annexure-2 by SEBI)

(Courtesy- Security and Exchange Board of India)

Rights of Investors

- Get Unique Client Code (UCC) allotted from broker.
- Get a copy of KYC and other documents executed from intermediary.
- Get trades executed in only your UCC.
- Place order on meeting the norms agreed to with the Member.
- Get best price.
- Get the contract note for trades executed.
- Ask the details of charges levied.
- Receive funds and securities on time.
- Receive statement of accounts from trading member.
- Ask for settlement of accounts.
- Get statements as per agreed schedule.

Obligations of Investors

- Execute Know Your Client (KYC) documents and provide supporting documents.
- Understand the voluntary conditions being agreed with the trading member.
- Understand the rights given to the Trading Members.
- Read Risk Disclosure Document.
- Understand the product and operational framework and deadlines. Pay margins in time.
- Pay funds and securities for settlement in time.
- Verify details of trades, Verify bank account and DP account for funds and securities movement.
- Review contract notes and statement of account.

Disclaimer : - The illustration are merely indicative in nature which should not be construed as investment advice and neither ensure you profits nor protect you from making a loss in declining market.

INVESTOR PROTECTION THROUGH EDUCATION

Published by Mr. Prakash Shah on behalf of Investor Education & Welfare Association. Printed at Gurudeo Printers, Mumbai.